

Myth busting – Deens is een moeilijke taal

Charlotte Gooskens

Groningen, 26 November 2009

Introductie

30-11-2009 | 2

rijksuniversiteit
groningen

Mythe

Deens is een moeilijke taal – ook voor
Denen

Voorbeeld van het Noorse satirische programma 'Uti vår hage' dat de communicatieproblemen van twee Denen laat zien:

Introductie

30-11-2009 | 6

1. Literatuur

2. Mijn experiment

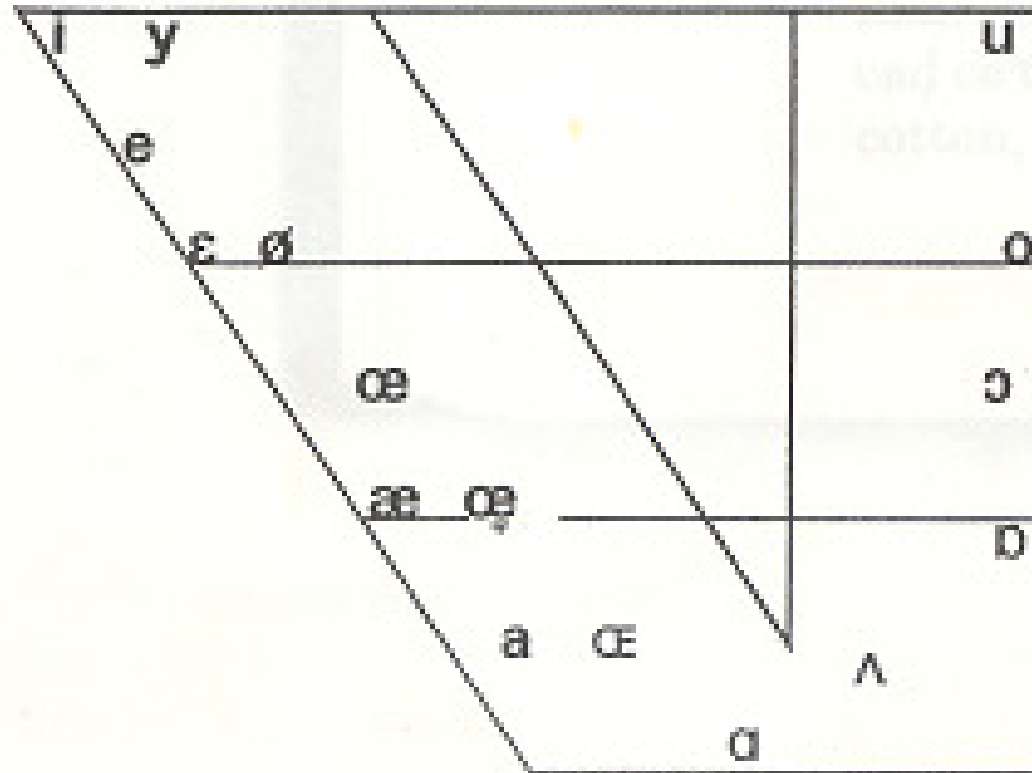
rijksuniversiteit
groningen

Why are the Danes so hard to understand?

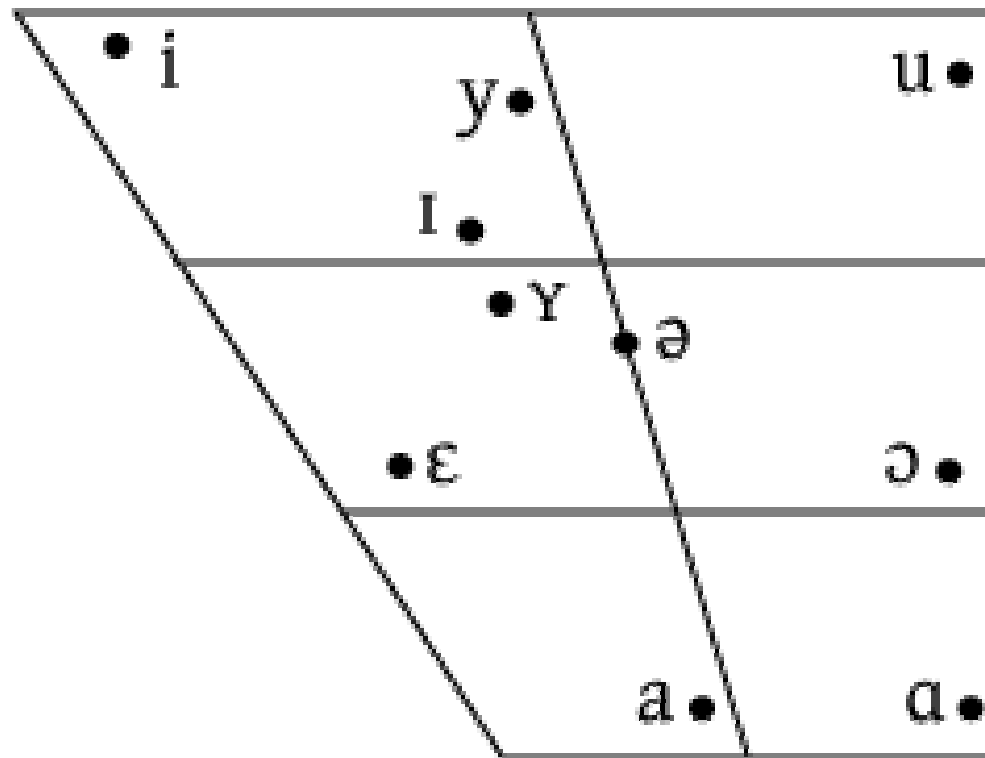
1. veel klinkers
2. zwakke medeklinkers
3. schwa-assimilatie
4. prosodie

1. Het Deens heeft veel klinkers

1. Het Nederlands heeft veel minder klinkers

2. Zwakke medeklinkers

/p t k/ worden [b d g]

stop [sdob]

‘stop’

vat [vad]

‘watten’

lak [lag]

‘lak’

2. Zwakke medeklinkers

/b d g v r/ worden [u ð i u ɐ] of verdwijnen

køb [kø: u]	‘koop’
mad [mæð]	‘eten’
bag [bæ: i]	‘achter’
motiv [moti u]	‘motief’
far [f ɑ :]	‘vader’
sig [s i]	‘zeg’

3. schwa-assimilatie

/e/ valt samen met voorafgaande klank

due [du:u] ‘duif’

dame [dæ:m] ‘dame’

Resultaat 1 t/m 3: veel homonymen

kniv 'mes', *knib* 'knijp' [kniu?]

syg 'ziek', *sy* 'naai' [sy:?]

bære 'dragen', *bærer* 'drager', *bæger* 'beker', *bager* 'bakker'
[bæ:ə]

Vergelijking met Zweeds

Deens

løbe [lø:u]

søde [sø:ð]

bage [bæ:æ]

anden [anɳ]

komme [kommɳ]

alle [all]

Zweeds

løpa [lø:pa]

söta [sø:ta]

baka [ba:ka]

annan [an:an]

komma [kom:a]

alla [al:a]

‘rennen’

‘zoet’

‘bakken’

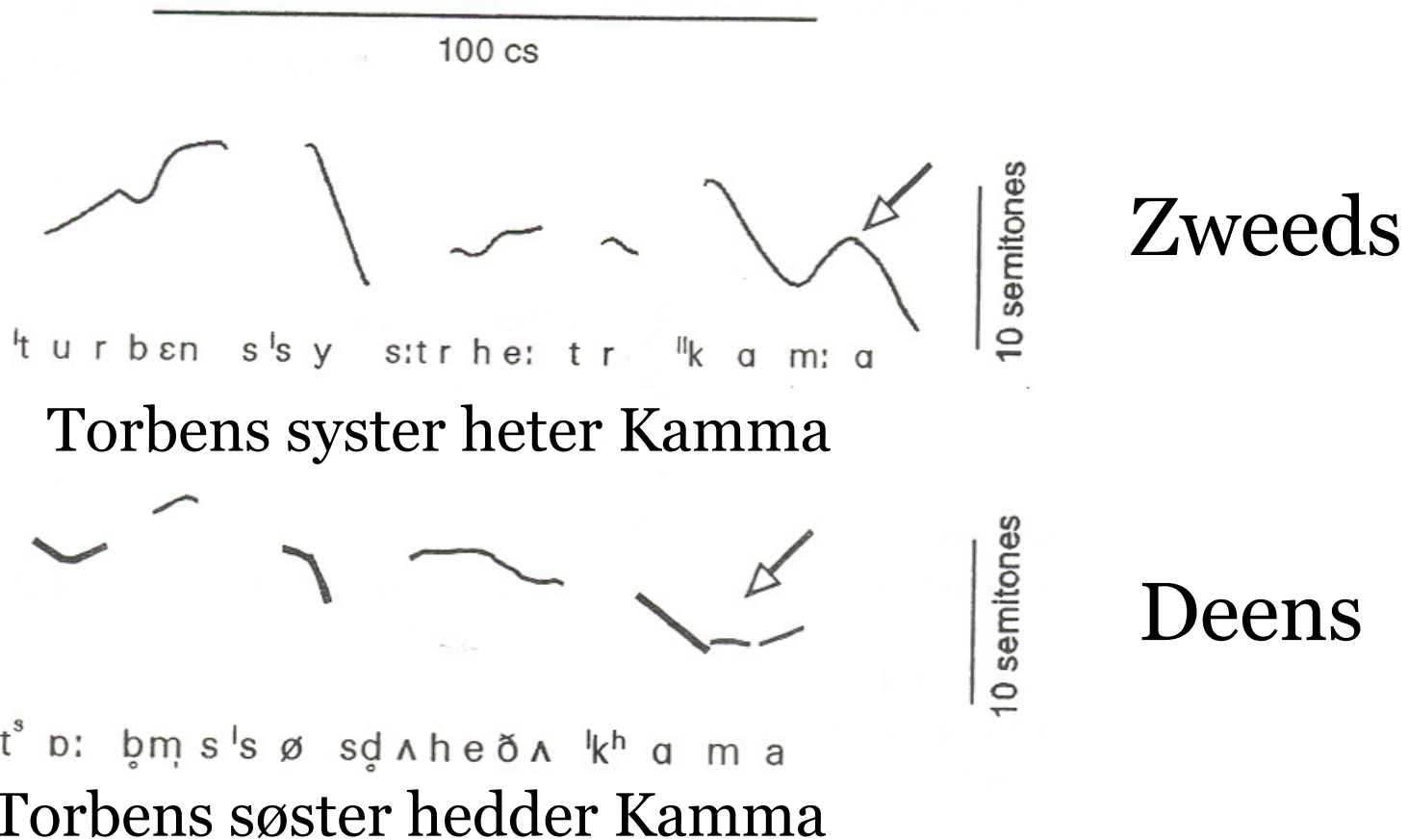
‘andere’

‘komen’

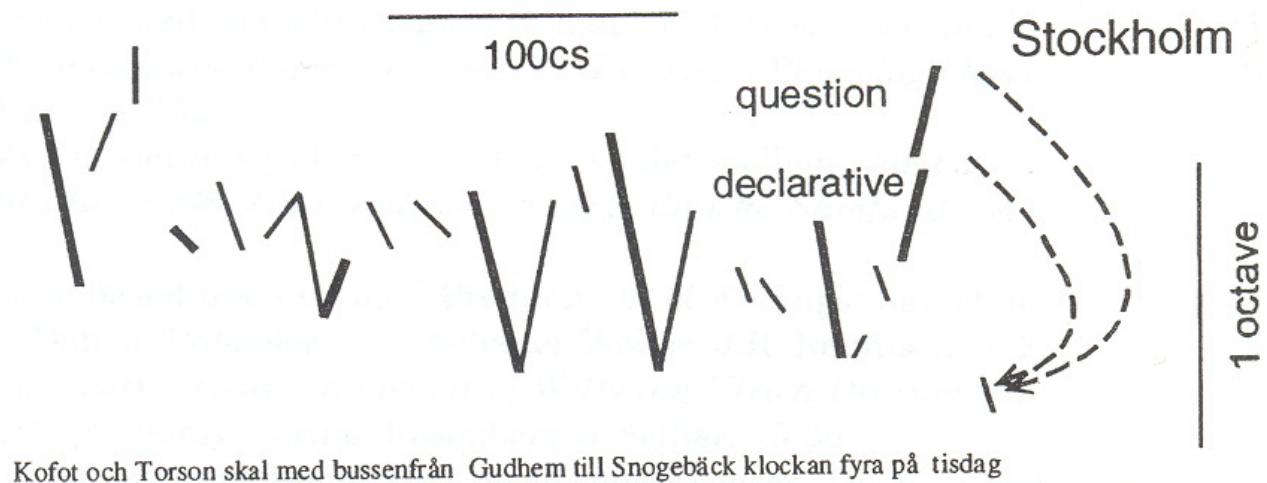
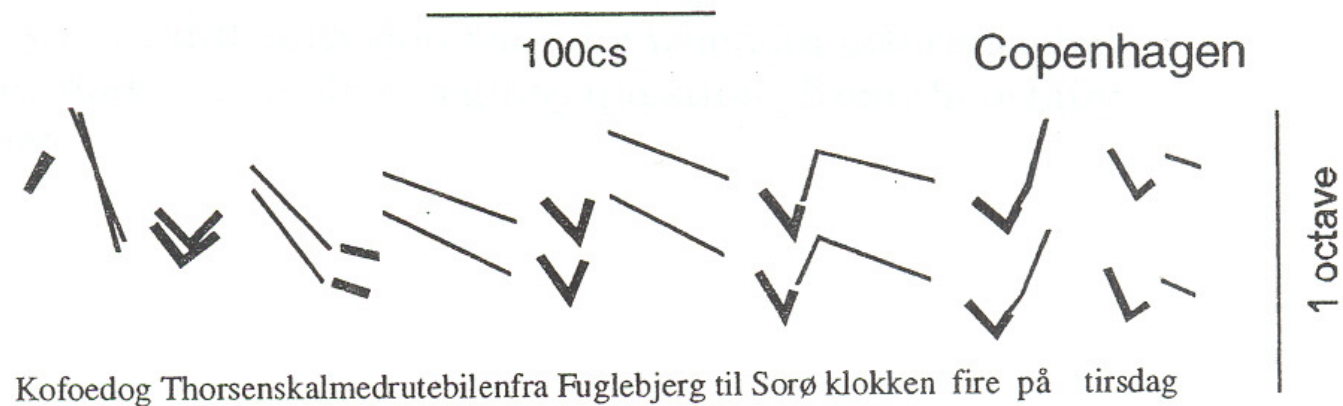
‘alle’

4. Prosodie: geen zinsaccent in het Deens

4. Prosodie: zinseinde wordt niet gemarkeerd

Resultaat 1 t/m 4:

Moeilijk om grenzen tussen klanken, lettergrepen, woorden, en zinnen te horen

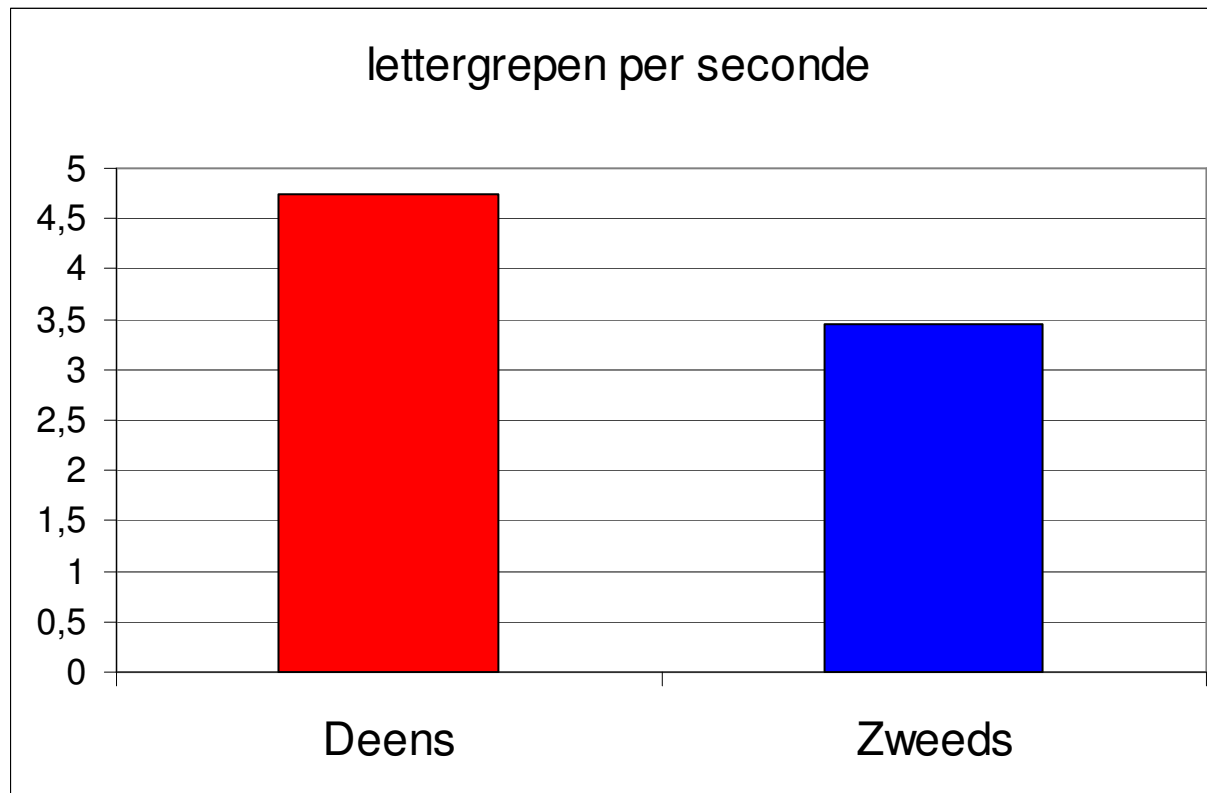
koge [kɔ:v] ‘koken’

koge over [kɔ:vʊvʊ] ‘overkoken’

Det er hårdere at årelade [de hɔ:m:lɛ:ð] ‘het is zwaarder om te aderladen’

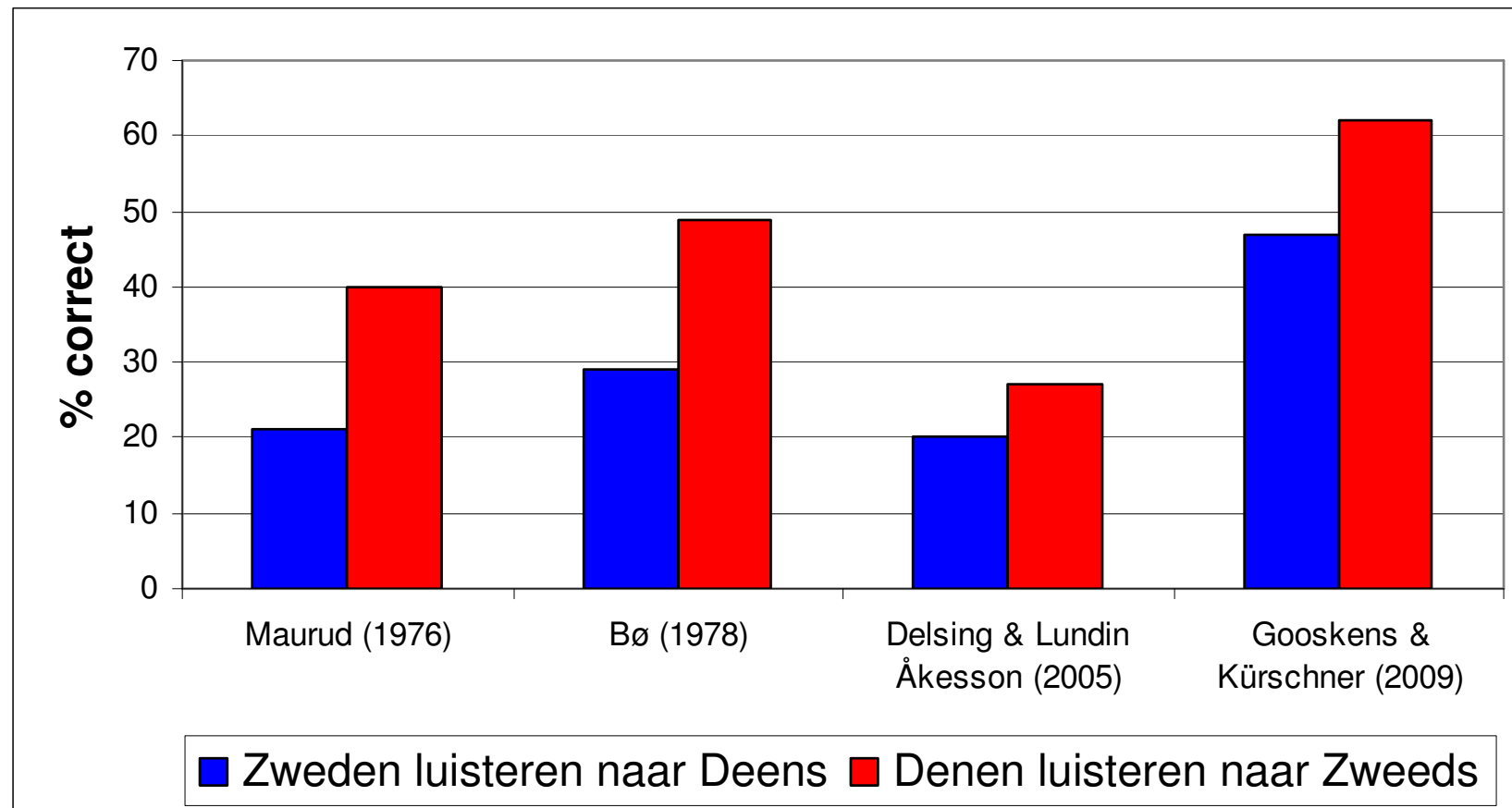
Denen praten sneller dan Zweden

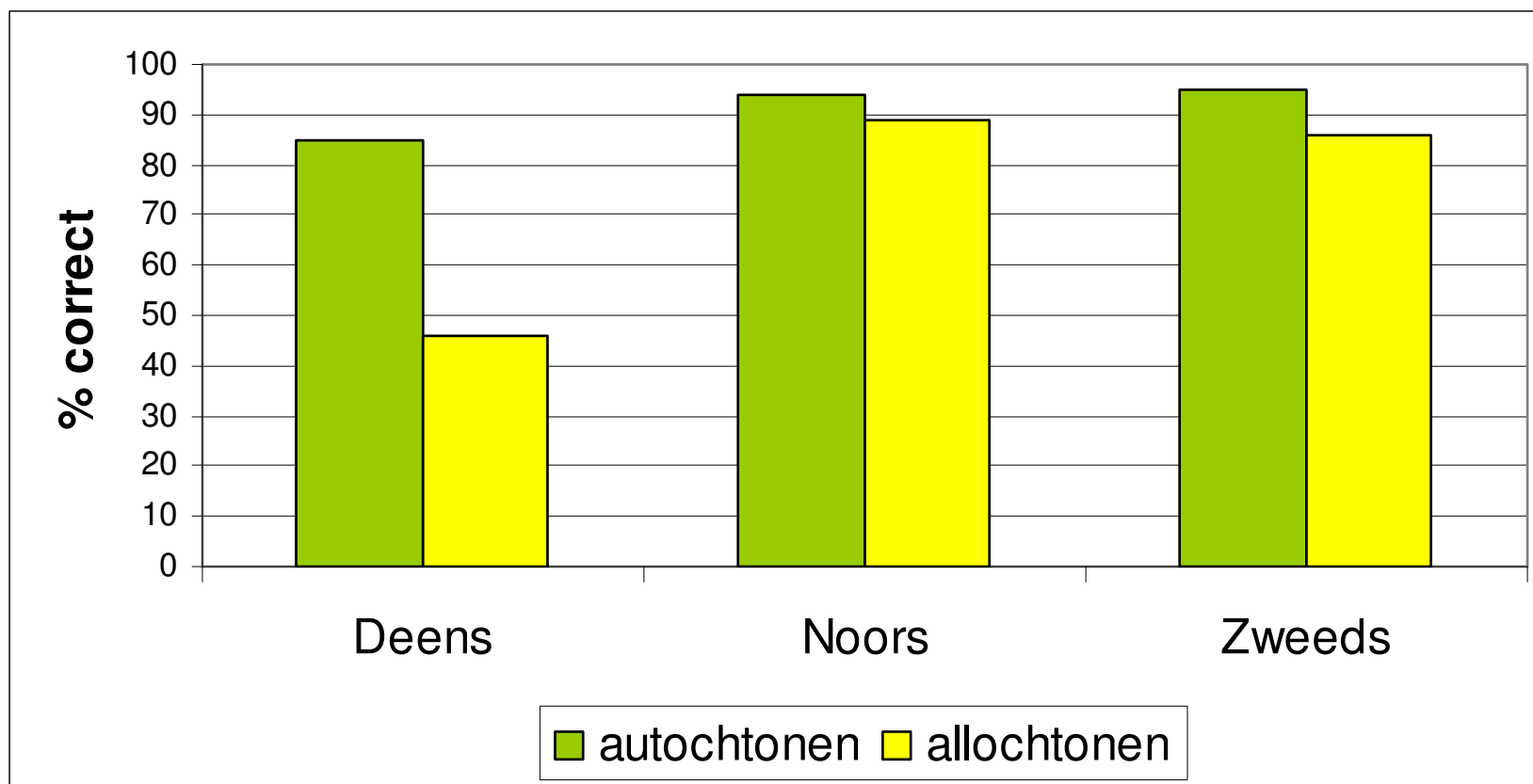
Diverse auteurs

30-11-2009 | 19

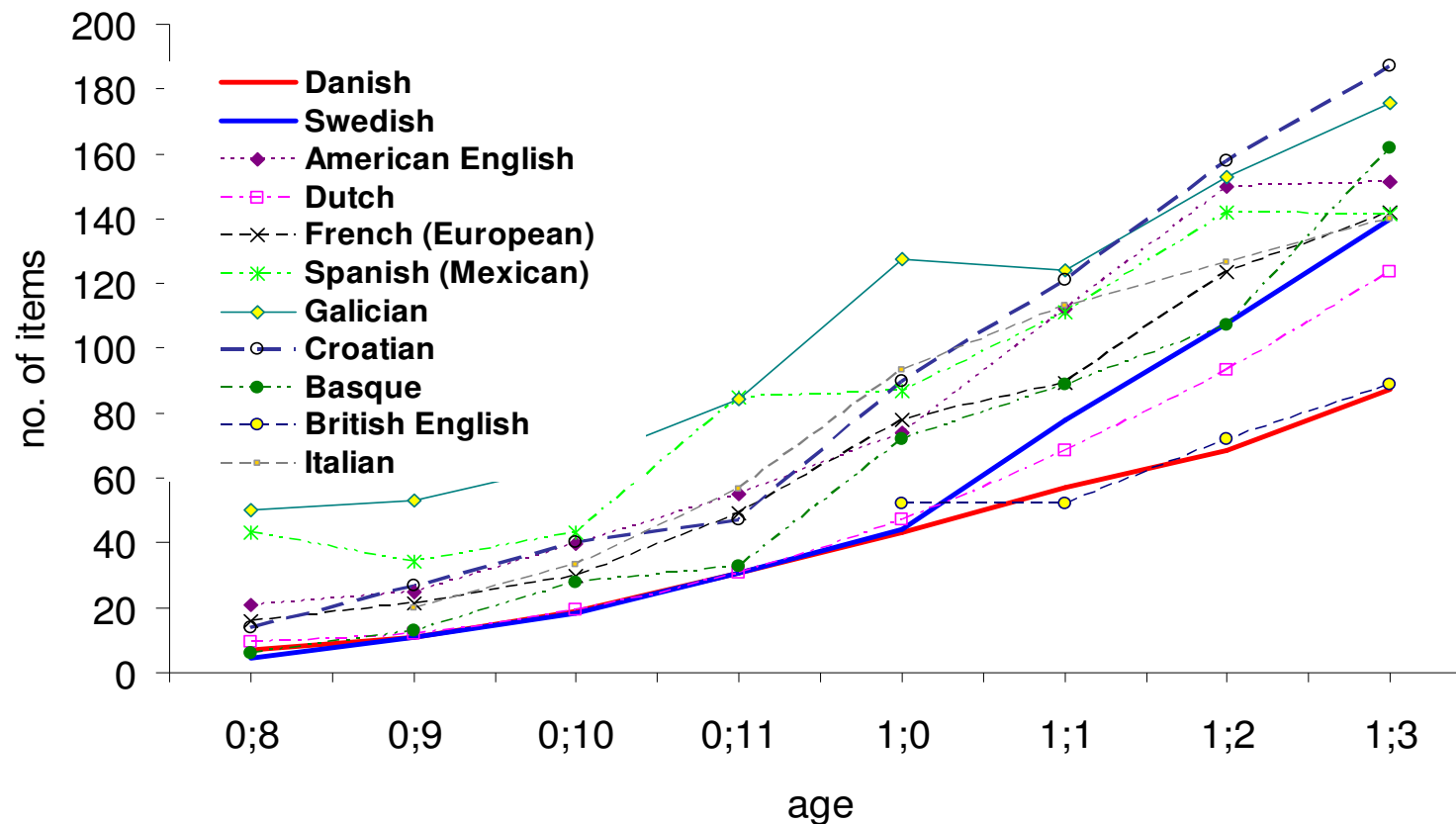
Denen verstaan beter Zweeds dan andersom

Allochtonen verstaan beter Zweeds en Noors dan Deens

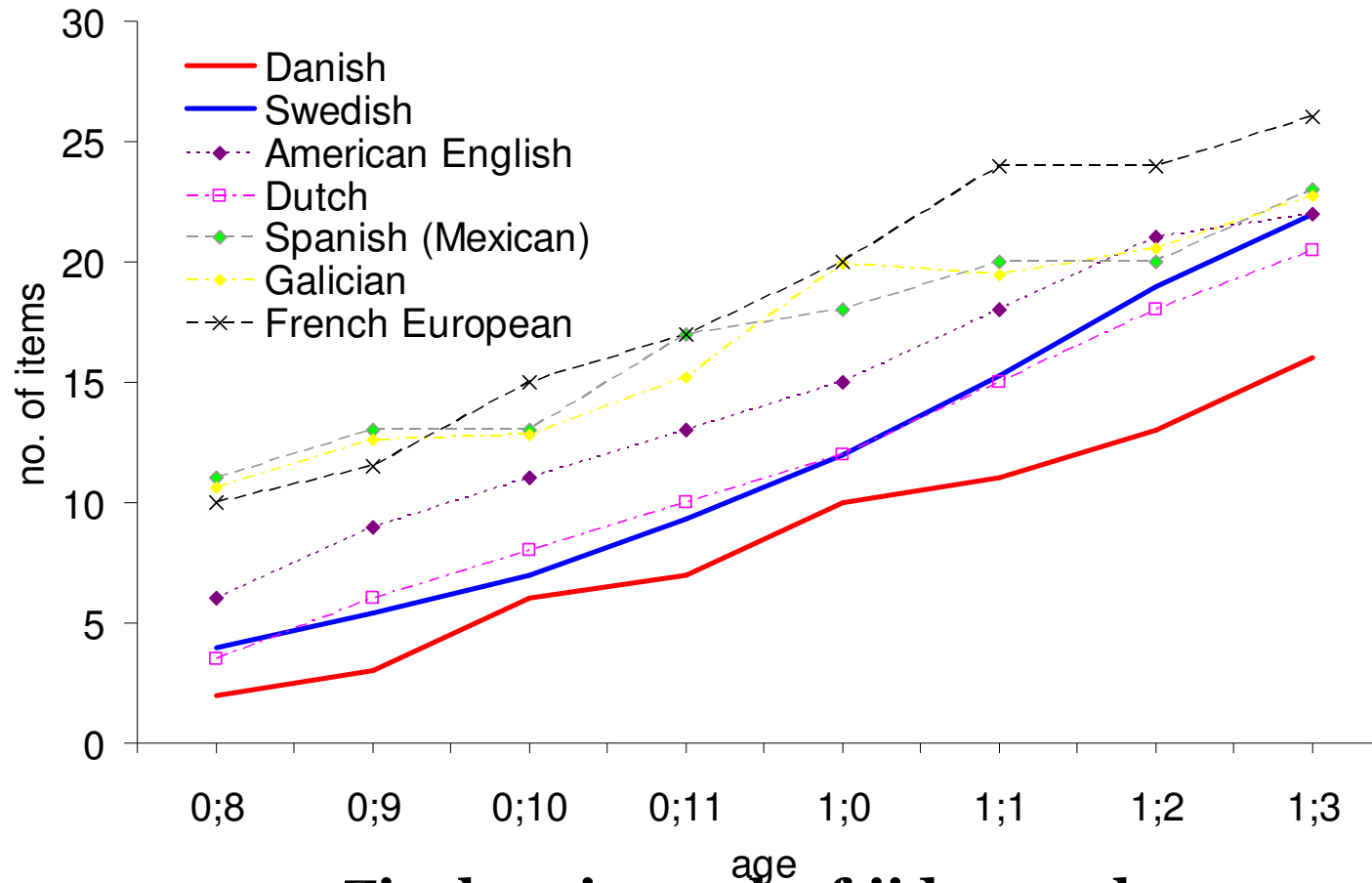
De woordenschat van Deense kinderen is klein

Woordbegrip per leeftijd en taal

De woordenschat van Deense kinderen is klein

Zinsbegrip per leeftijd en taal

Experiment

30-11-2009 | 23

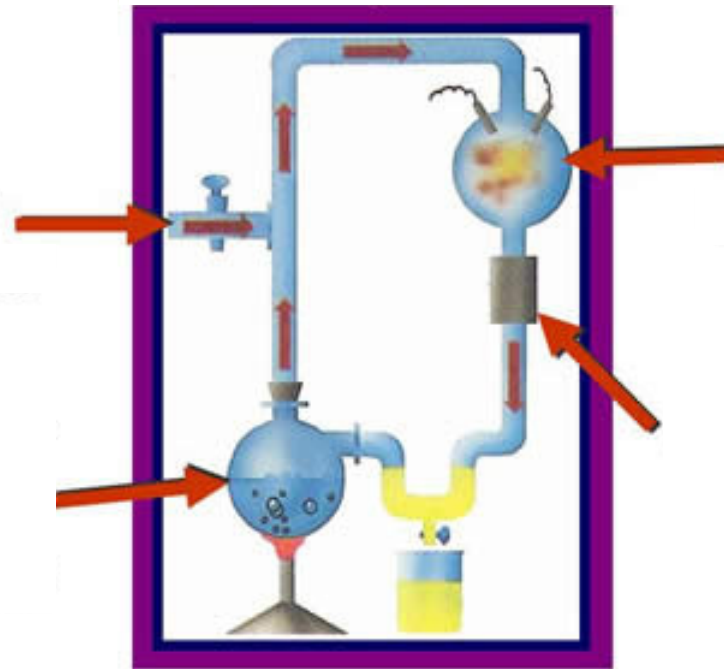
Is het Deens een intrinsiek moeilijke taal?

rijksuniversiteit
groningen

Experiment

30-11-2009 | 24

rijksuniversiteit
groningen

Experiment

30-11-2009 | 25

rijksuniversiteit
groningen

experiment (Gooskens et al. in press)

30-11-2009 | 26

Voorgelezen Deense en Zweedse zinnen

bijv.

Deens *En rød nat tager et navn*

Zweeds *En röd natt tar ett namn*

‘een rode nacht neemt een naam’

experiment

(Gooskens et al. in press)

30-11-2009 | 27

Sprekers

- 3 Deense en 3 Zweedse mannen tussen 20 en 30 jaar
- sprekers van de standaardtaal

Manipulaties

- afnemende hoeveelheid ruis (*babble noise*), resulterend in weinig tot veel begrip:

1

2

3

4

5

experiment

(Gooskens et al. in press)

30-11-2009 | 28

Luisteraars

- › 24 jonge Zweden uit Stockholm en omgeving
- › 18 jonge Denen uit Kopenhagen en omgeving

Taak

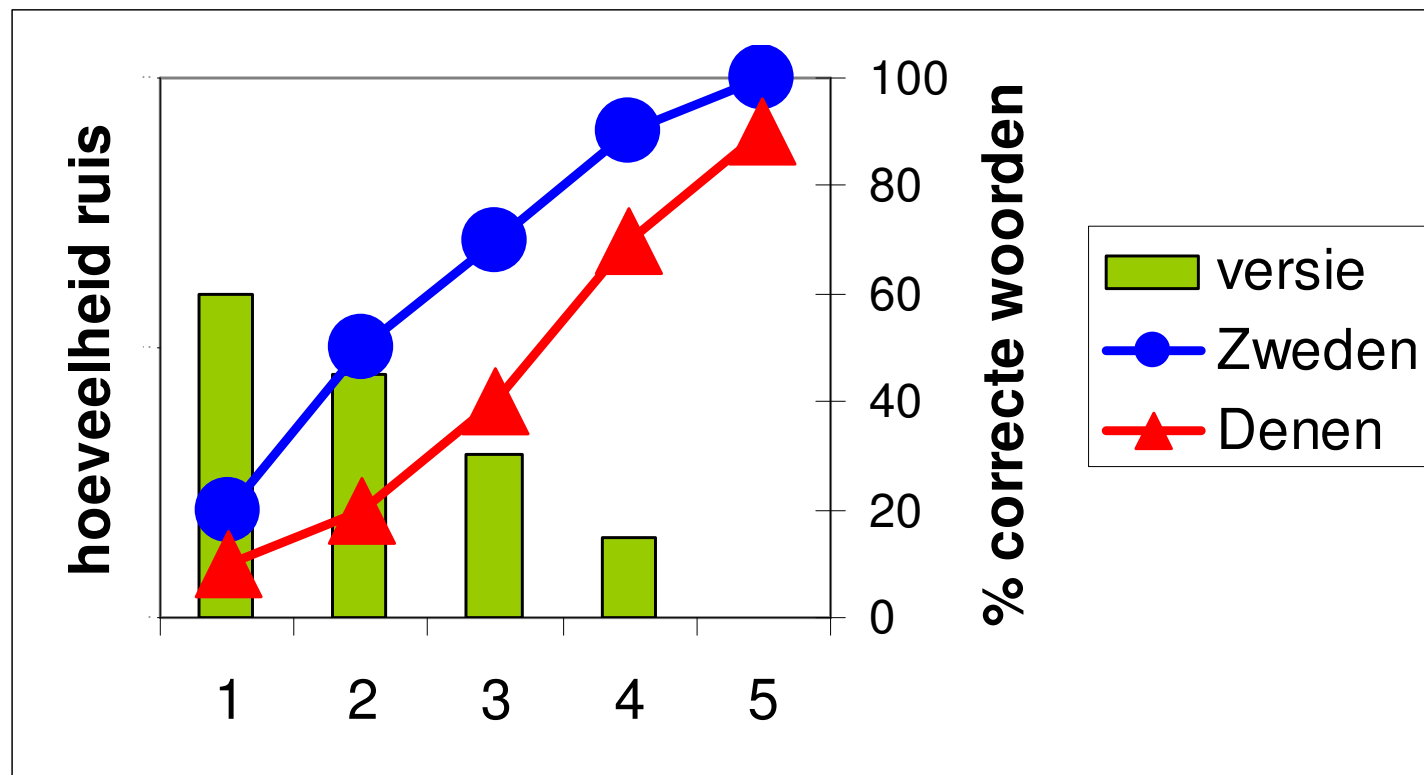
- › luisteren naar de 5 versies in eigen taal
- › opschrijven in eigen taal
- › via internet <http://www.let.rug.nl/dsie/>

experiment (Gooskens et al. in press)

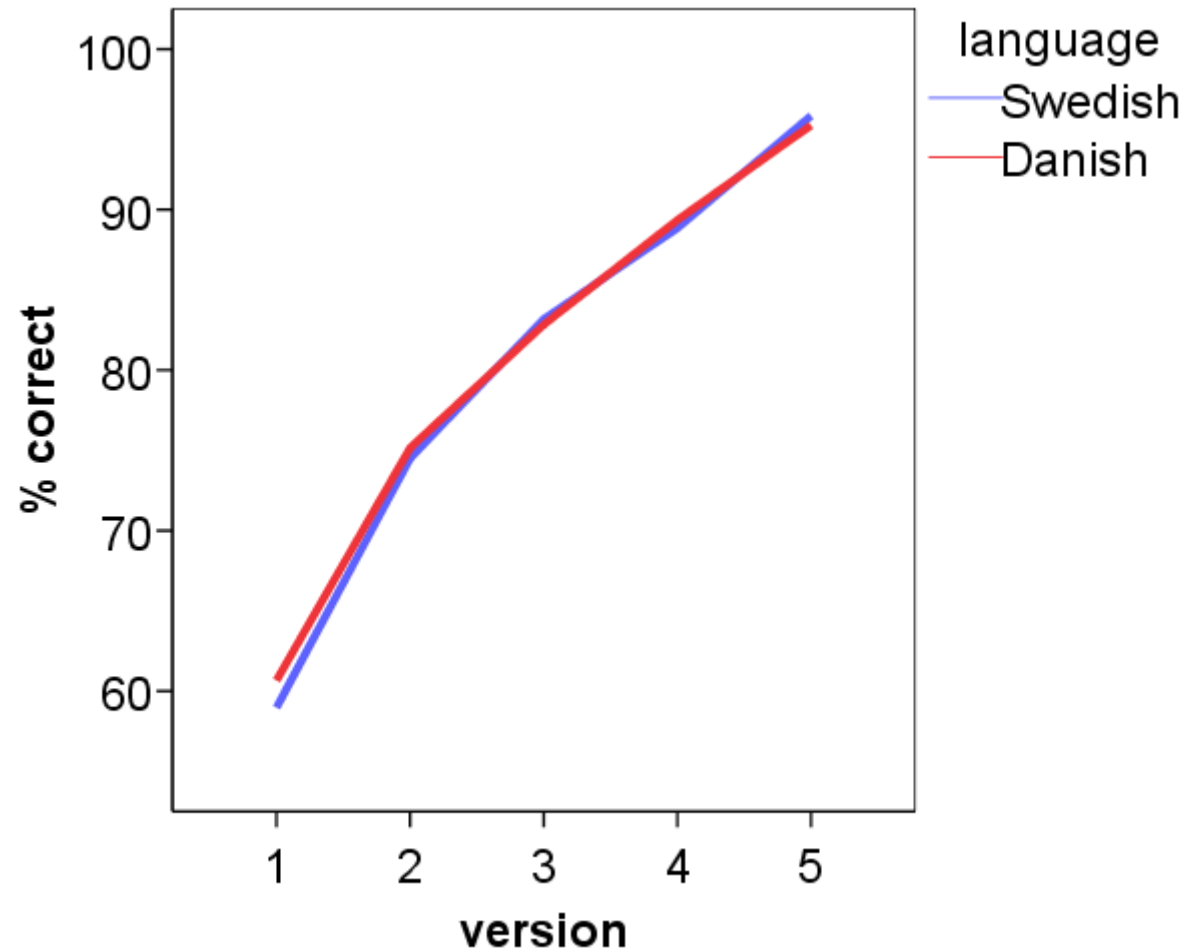
30-11-2009 | 29

Hypothese: Zweden worden minder gehinderd door ruis dan Denen

experiment (Gooskens et al. in press)

30-11-2009 | 30

experiment (Gooskens et al. in press)

30-11-2009 | 31

Conclusie

Het Deens is niet intrinsiek moeilijker dan het Zweeds

experiment (Gooskens et al. in press)

30-11-2009 | 32

MYTH BUSTED

rijksuniversiteit
groningen